

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Viite: Ympäristöministeriön kuulutus 19.2.2016 (YM001:00/2016)

Ympäristöministeriön pyyntö mielipiteistä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistamisen työ- ja arviointisuunnitelmasta

Taustaa

Ympäristöministeriö on käynnistänyt valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistamisen. Tavoitteena on, että ehdotus valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevaksi valtioneuvoston päätökseksi valmistellaan maankäyttö- ja rakennuslain toimivuusarvioinnin päätelmien ja hallitusohjelman linjausten mukaisesti siten, että tavoitteet koskevat nykyistä rajatumminkin keskeisimpiä valtakunnallisia näkökohtia, ja ovat nykyistä täsmällisemmin ja konkreettisemmin ilmaistuja.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet MRL 22 § (5.2.1999/132)

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista päättää valtioneuvosto.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet voivat koskea asioita, joilla on:

- 1) aluerakenteen, alueiden käytön taikka liikenne- tai energiaverkon kannalta kansainvälinen tai laajempi kuin maakunnallinen merkitys;
- 2) merkittävä vaikutus kansalliseen kulttuuri- tai luonnonperintöön; tai
- 3) **valtakunnallisesti merkittävä vaikutus ekologiseen kestävyys**teen, aluerakenteen taloudellisuuteen tai merkittävien ympäristöhaittojen välttämiseen.

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita annettaessa on otettava huomioon tämän lain yleiset tavoitteet ja 5 §:ssä säädetty alueiden käytön suunnittelun tavoitteet

Yksityiskohtaiset huomiot ja muutosesitykset työ- ja arviointisuunnitelmaan

1. kommentti

Kuvaan "Valmistelun kulku ja vaikutusmahdollisuudet" tulisi lisätä kunkin vaiheen suunniteltu aikataulu.

2. kommentti

Vaikutusten arviointi

Alustava työ- ja arviointisuunnitelmassa todetaan, että *"Vaikutusten arviointi on pääosin laadullista. Työssä arvioidaan sekä yksittäisten tavoitteiden vaikutuksia että koko tavoitteiston yhteisvaikutuksia. Arviointi kohdentuu siihen, millaisia vaikutuksia aiheuttaa, mikäli tavoitteissa ilmaistut asiat toteutuvat. Arvioinnin vertailukohtana ("0-vaihtoehtona") on tilanne, jossa tavoitteen ilmaisema asiantila ei toteudu, ei ainakaan samassa mitassa, kun tavoitteen toteutuessa."*

Esitämme, että vaikutusten arvioinnin tulee sisältää 0-vaihtoehtoon lisäksi myös vertaus tällä hetkellä voimassa olevaan tavoitteistoon, eli miten muuttuneet tavoitteet vaikuttavat käytännön toimintaan verrattuna nyt voimassaolevan tavoitteistoon.

metsäkeskus

3. kommentti

Pasi Rajalan julkaisussa "Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet kaavoitusprosessin osana" (Ympäristöministeriön raporteja 23/2009) todetaan seuraavaa (s. 36):

"Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat merkityksellisiä kaikilla kaavatasoilla; maakuntakaavoituksessa aina, yleiskaavoituksessa useimmiten ja asemakaavoituksessa monessa tapauksessa.

Tavoitteilla on merkitystä eri kaavatasoilla kunkin kaavatason luonteen mukaisesti.

1) Maakuntakaavoituksessa tulevat huomioon otettaviksi lähes kaikki tavoitteet. Erityisesti korostuvat alue- ja yhdyskuntarakenteelliset ja valtakunnallisia verkostoja koskevat kysymykset, mutta myös virkistysalueiden riittävyys, erityisesti seudulliset virkistysalueet ja -yhteydet.

2) Yleiskaavoituksessa korostuvat erityisesti yhdyskuntarakenteen kehittämisen periaatteet ja elinympäristökysymykset sekä luontoon ja maisemaan liittyvät tavoitteet.

3) Asemakaavoituksessa korostuvat erityisesti suojeluratkaisut ja rakentamistavan ohjaaminen."

Esitämme, että vaikutusten arvioinnissa tulee kohdistaa erityinen huomio valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisten rajoitusten aiheuttamien kaavoituksen kautta tulevien taloudellisten vaikutusten arviointiin - millaiset ovat vaikutukset eri kaavatasoilla, miten rajoitukset korvataan maanomistajalle ja kuka korvaa.

4. kommentti

Valmistelun yhteydessä tulee tarkastella myös MRL:n ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ohjausvaikutuksen suhdetta muuhun lainsäädäntöön, eli esimerkiksi kaivos-, maa-aines-, luonnonsuojelu- ja metsälain mukaiseen toimintaan. Viranomaisyhteistyötä on lisättävä ja kehitettävä päällekkäisen, rinnakkaisen ja tarpeettoman ohjauksen poistamiseksi.

5.kommentti

Suomen maa-alasta on 86 % metsämaata, joten alueiden käytön sääntely koskee vahvasti toimintaamme metsätalouden viranomaisena. Esitämme, että Suomen metsäkeskus tulee kutsua mukaan asian valmisteluun liittyviin keskustelu- ja arviointitilaisuuksiin. Lisäksi esitämme, että ehdotuksesta ja ympäristöselostuksesta pyydetään erikseen lausunto myös Suomen metsäkeskukselta.

Lahdessa 31.3.2016

Anssi Niskanen
elinkeinojohtaja